

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASININ SIRTQI SAWDA AYLANISI (2022- jil yanvar-noyabr aylari ushin daslepki maqliwmat)

Respublika ekonomikasın rawajlandırıw strategiyası diversifikaciyanı hám básikege shıdamlı ekonomikanı jaratıwğa, innovacion texnologiyalar hám bazardı basqarıwdıń jańa usıllarınan paydalanıw halda milliy resurslardan maksimal dárejede paydalanıwğa baǵdarlanıw. Mámlekettiń sırtqı ekonomikalıq iskerligi, atap aytqanda sırtqı sawda tarawında ámelge asırılıp atırılǵan reformalardıń aqırǵı nátiyjesi xalıqtıń turmıs dárejesine óz tásirin ótkeredi.

2022- jıldıń yanvar-noyabr ayları juwmaǵı menen respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 550,4 mln. AQSh dolların qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 35,9 mln. AQSh dollarına yaǵnıy 93,9 % ke quradi.

SIRTQI SAWDA AYLANISI HAM BALANSI (yanvar- noyabr, miń AQSh dollari)

	2021- jil	2022- jil	Ósiw pátleri, % te	Jámige salıstırǵanda, % te
Sırtqı sawda aylanısı	586 252,8	550 388,9	93,9%	x
Eksport 	372 228,7	334 908,6	90,0%	100,0
 tovarlar	369863,6	330952,8	89,5	98,8
 xızmetler	2365,1	3955,8	167,3	1,2
 altın	-	-	-	-
Import 	214024,1	215480,3	100,7%	100,0
 tovarlar	203004,0	195500,6	96,3	90,7
 xızmetler	11020,1	19979,8	181,3	9,3
 Saldo	158204,5	119428,3	x	x

Maǵlıwmat ushın: Ózbekstan Respublikasınıń tovarlar sırtqı sawdası statistika kórsetkishlerin qalıplestiriwde, Sırtqı ekonomikalıq iskerlik Tovar nomenklaturası (keyingi orınlarda SEI TN) menen birgelikte, Birlesken Milletler Shólkeminiń Xalıqaralıq standartlasqan sawda klassifikatorı (keyingi orınlarda – XSSK) isletiledi. Bul óz náwbetinde analitikalıq maqsetlerde eksport hám import qılınatúǵın tovarlardı 10 úlken bólimge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı XSSK boyınsha kodlastırıw, SEI TN hám XSSK ortasında ótiw gıtleri járdeminde ámelge asırıladi.

SSAda eksport kólemi 334,9 mln. AQSh dollarına (10,0 % ke kemeydi) hám import kólemi 215,5 mln. AQSh dollarına (0,7 % ke kóbeydi) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı 119,4 mln. AQSh dollardı quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI
EN JOQARI ULESKE IYE BOLGAN MAMLEKETLER
(2022- jil yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari)

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 49 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Túrkiyada (17,9 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (29,0 %), Latviyada (6,5 %), Rossiya Federaciyasında (17,5 %), Qazaqstanda (9,2 %), Koreya Respublikası (6,2 %) hám Awğanstanda (0,7 %) gúzetilgen.

Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatuǵın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Soday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı

baylanislarin rawajlandiruv boyinsha ulken isler amelge asirilip atirilganligin korig mumkin.

SSA da soñgi jillarda ulken ozgerisler guzetilip atir. Misal ushin, soñgi ush jilda SSA da Qirgizistan, Awganstan ham Tajikistan menen sirtqi sawda aylanisinarin oskenligi guzetilmekte. Basqa mamleketler (qonsi mamleketlerden tisqari) menen bolsa, SSA da en joqari ulesi Qitay Xaliq Respublikasi, Rossiya Federaciyasi, Turkiya ham Latviya mamleketleri ulesine tuwra kelgen.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET
(yanvar- noyabr, mln AQSh dollari)

Sirtqi ekonomikalıq iskerligi boyinsha 20 iri sherik-mamleketler arasınan 12 mamlekette unamlı sirtqi sawda balansı guzetilgen, sonnan, Turkiya (98,4 mln. AQSh dollari), Qıtay Xalıq Respublikası (159,4 mln. AQSh dollari), Rossiya (96,5 mln. AQSh dollari) ham Latviya (36,0 mln. AQSh dollari) usilar qatarınan. Qalğan 6 mamleket penen passiv sirtqi sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IRI SHERIK
MÁMLEKETLER MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ DINAMIKASI
(yanvar- noyabr, miń. AQSh dollari)

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Túrkiya	59614,1	97946,8	98410,6
Eksport	57277,6	84700,7	90753,2
Import	2336,5	13246,1	7657,4
Saldo	54941,1	71454,6	83095,8
Qıtay Xalıq Respublikası	136833,1	132680,7	159446,6
Eksport	104159,4	97168,4	89018,7
Import	32673,7	35512,3	70427,9
Saldo	71485,7	61656,1	18590,9
Rossiya Federaciyası	96367,7	109637,0	96454,3
Eksport	59571,8	71248,6	47676,4
Import	36795,9	38388,4	48777,9
Saldo	22775,9	32860,2	-1101,5
Latviya	23717,2	29400,7	36047,4
Eksport	19299,4	26631,0	34289,6
Import	4417,8	2769,7	1757,8
Saldo	14881,6	23861,3	32531,8
Qazaqstan	49386,9	57038,2	50741,7
Eksport	32906,7	35919,4	32004,4
Import	16480,2	21118,8	18737,3
Saldo	16426,5	14800,6	13267,1
Koreya Respublikası	29979,0	27121,5	34211,6
Eksport	6230,5	4790,0	9546,8
Import	23748,5	22331,5	24664,8
Saldo	-17518,0	-17541,5	-15118,0

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI STATISTIKA BASQARMASI

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Soedinennoe Korolevstvo	1515,0	9828,3	7843,2
Eksport		7976,1	4714,7
Import	1515,0	1852,2	3128,5
Saldo	-1515,0	6123,9	1586,2
Awғанstan	3389,7	3989,1	4126,1
Eksport	3389,7	3976,3	4126,1
Import		12,8	
Saldo	3389,7	3963,5	4126,1
Tájkistan	5667,2	2485,4	3194,3
Eksport	5667,2	2485,4	3194,3
Import			
Saldo	5667,2	2485,4	3194,3
Qırǵız Respublikası	4263,6	8068,6	6227,1
Eksport	2291,2	4111,4	2906,7
Import	1972,4	3957,2	3320,4
Saldo	318,8	154,2	-413,7
Gruziya	1386,9	1233,3	2745,2
Eksport	1349,4	1233,3	2666,4
Import	37,5		78,8
Saldo	1311,9	1233,3	2587,6
Ukraina	9651,0	14613,3	2122,2
Eksport	8587,8	13743,0	1983,3
Import	1063,2	870,3	138,9
Saldo	7524,6	12872,7	1844,4
Litva	657,5	13740,1	4961,3
Eksport	0,1	2163,7	1866,6
Import	657,4	11576,4	3094,7

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASI STATISTIKA BASQARMASI

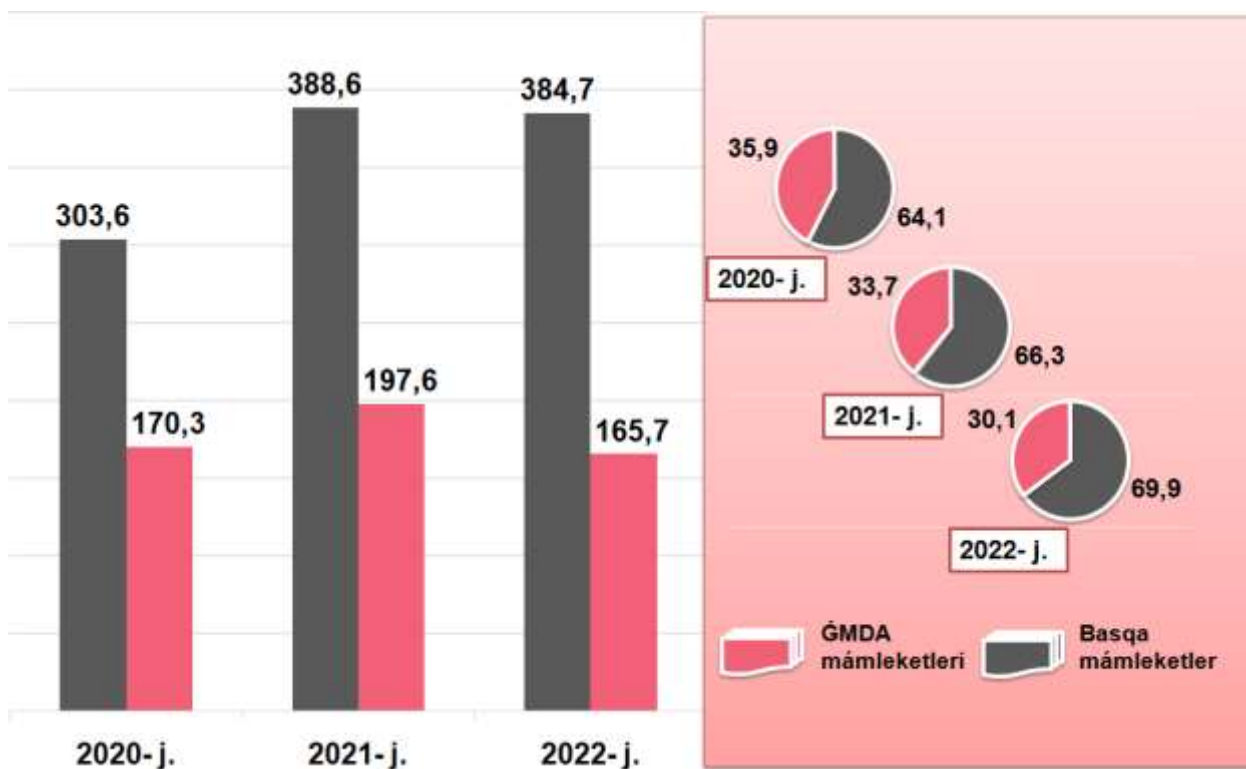
Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Saldo	-657,3	-9412,7	-1228,1
Franciya	862,6	2897,8	1990,1
Eksport	550,9	1658,6	1568,4
Import	311,7	1239,2	421,7
Saldo	239,2	419,4	1146,7
Portugaliya	0,0	98,1	1131,3
Eksport		98,1	1131,3
Import			
Saldo	0,0	98,1	1131,3
Túrkménstan	3151,8	4110,9	2199,3
Eksport	582,8	800,2	1075,2
Import	2569,0	3310,7	1124,1
Saldo	-1986,2	-2510,5	-48,9
Ázerbayjan	272,4	767,8	829,6
Eksport	205,5	622,7	829,6
Import	66,9	145,1	
Saldo	138,6	477,6	829,6
Basqa mámleket	1726,2	267,7	728,0
Eksport	1726,2	267,7	728,0
Import			
Saldo	1726,2	267,7	728,0
Iran	2620,4	6162,7	1653,6
Eksport	40,3	2414,6	627,5
Import	2580,1	3748,1	1026,1
Saldo	-2539,8	-1333,5	-398,6
Kanada	21,3	296,7	649,3
Eksport	18,5	0,0	612,0
Import	2,8	296,7	37,3
Saldo	15,7	-296,7	574,7

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısınıń úshen bir bólegi ĞMDA mámleketlerine tuwra keledi hám bul kórsetkish sońqı jıllarda biraz ózgerdi.

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı saladaǵı sheriklikti jáne de bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırılǵan is-ilájlarǵa qaramay, 2022-jıldıń yanvar-noyabr aylarında, sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 30,1 % ti qurap, 2021- jılǵa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındaǵı úlesi 16,1 % ke kemeygen.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA
ĞMDA MÁMLEKETLERI HÁM BASQA MÁMLEKETLERDIŃ KÓLEMLERI
DINAMIKASI**
(yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2022- jıldıń yanvar-noyabr aylarında 2021- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 1,0 % ke kemeydi hám jámi SSA daǵı úlesi 69,9 % ti quradı.

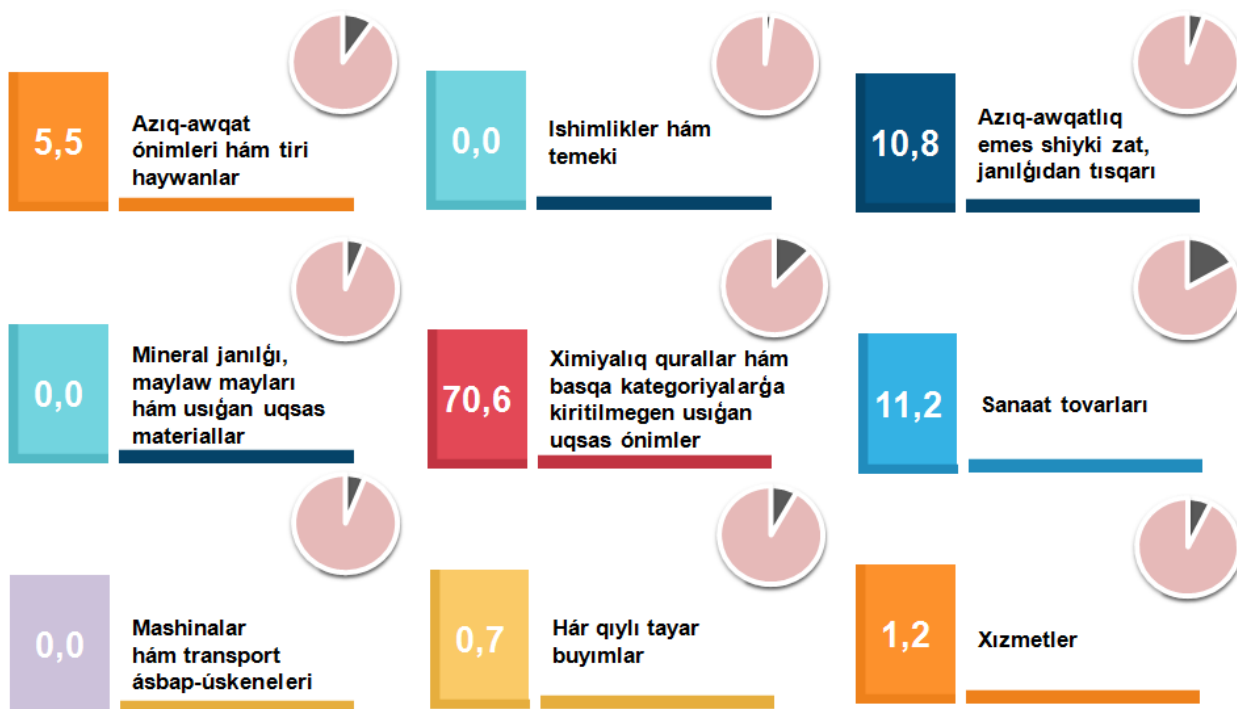
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ EKSPORTI (2021- jil yanvar-noyabr)

Usı jıldıń yanvar-noyabr aylarında mámlekettiń eksportyorları sanı 151 di qurap, olar tárepinen 334,9 mln. AQSh dolları (qımbat bahalı metallar eksportınan tısqari) kólemindegi (2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 90,0 % ke tuwra keldi) tovar hám xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

Eksport quramında tovarlar úlesi 98,1 % ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (70,6 %), sanaat tovarları (11,2 %), azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari (10,8 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (5,5 %) úlesine tuwra kelmekte.

XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (2022- jil yanvar-noyabr, úlesi, % te)

**ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-noyabr)**

XSSK quramı	Jámi			ĞMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jámi eksport	334 908,6	90,0	100,0	89 778,2	69,5	100,0	245 130,4	100,8	100,0
sonıń ishinde:									
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	18 260,2	94,1	5,5	7 257,4	93,2	8,1	11 002,8	101,7	4,5
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	36 097,9	73,1	10,8	1 148,2	25,8	1,3	34 949,7	88,8	14,3
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	124,2	10,3	0,0		0,0	0,0	124,2	0,0	0,1
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-		-	-		-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	236 560,5	95,6	70,6	65 529,2	42,5	73,0	171 031,2	105,3	69,8
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	37 577,8	81,8	11,2	12 233,2	97,0	13,6	25 344,5	104,0	10,3
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	23,7	0,4	0,0	23,7	-	-		-	-
Hár qıylı tayar buyımlar	2 308,5	320,6	0,7	2 308,5	1 078,7	2,6		0,0	0,0
Xızmetler	3 955,8	167,3	1,2	1 278,0	41,1	1,4	2 677,8	809,4	1,1

ĞMDA mámleketleri hám basqa mámleketlerge eksporttıń baǵdarı boyınsha parqlanıwlar barlıǵı gúzetilmekte. Sonnan, ĞMDA mámleketlerine eksporttıń tiykarǵı bólimi ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler úlesine tuwra kelmekte, eksport kólemi boyınsha keyingi orınlarda sanaat tovarları, azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zatqa (janılıǵıdan tısqarı) tuwra kelmekte.

2022- jıldıń yanvar-noyabr aylarında eksport qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetpekte, tovarlar hám xızmetler quramında sezilerli ózgerisler bolmadı, biraq sonı aytıw kerek, 2021- jıldıń yanvar-noyabrǵa salıstırǵanda, azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı), sanaat tovarları hámde xızmetlerden tısqarı barlıq tovar gruppalarında ósim gúzetildi.

**EKSPORT QURAMI DINAMIKASI
(yanvar- noyabr % te)**

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi	100,0	100,0	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	6,1	5,2	5,5
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	12,8	13,3	10,8
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,4	0,3	0,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	0,4	0,0	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	67,8	66,5	70,6
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	10,9	12,3	11,2
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	0,0	1,5	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	0,6	0,2	0,7
Xızmetler	0,9	0,6	1,2

**XSSK BÓLIMI BOYINSHA AYÍRÍM ÓNIMLER
EKSPORTINIŇ QURAMI
(2022- jil yanvar-noyabr)**

XSSK bólimi atı	Mıń AQSh dolları	2020-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	14 065,0	90,9
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	4 074,8	110,2
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	5,1	3,2
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	39,9	72,2
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar	60,8	50,7 b
Sút ónimleri hám qus máyekleri	14,6	486,7
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler		
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	27 639,2	79,9
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	1 713,1	12,2
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	117,9	68,1
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqarı)	6 627,7	11,5 b
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	124,2	10,3
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyalanǵan)	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	267,8	223,9
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	236 137,1	95,5
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	135,2	67,7
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler		

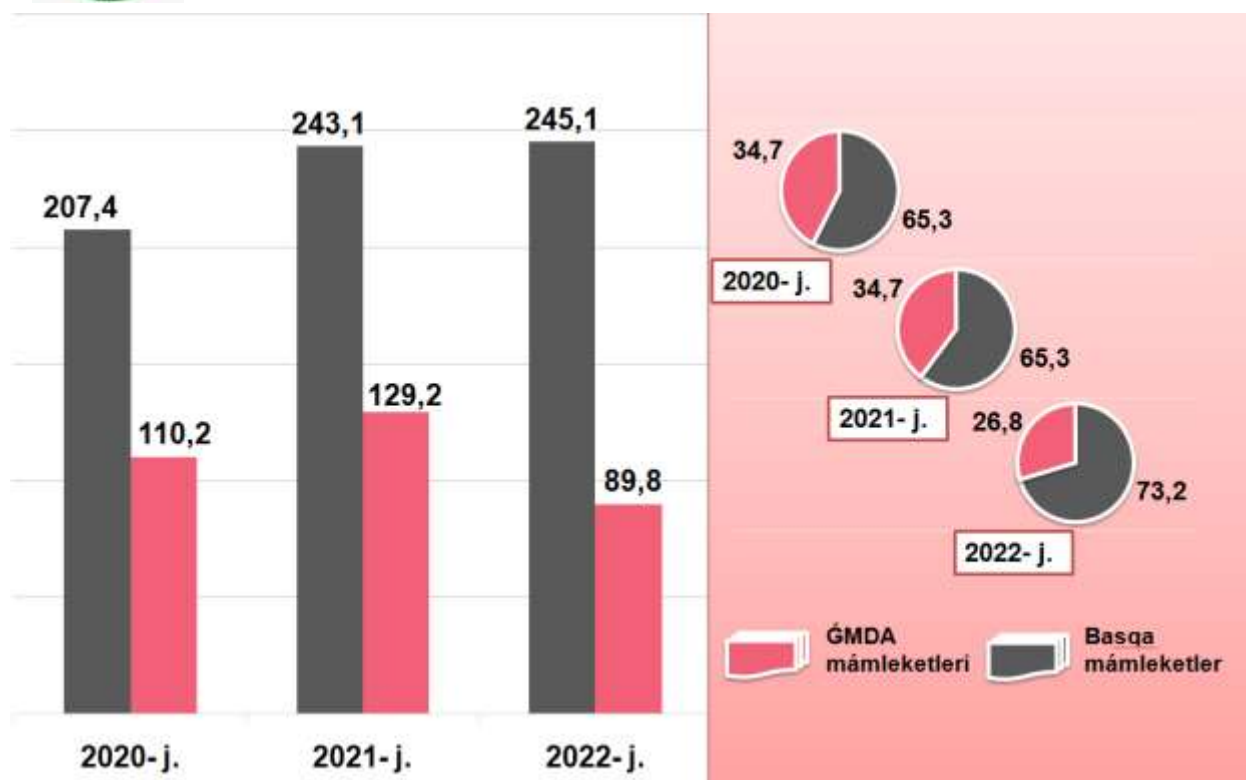

Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar	0,1	1,6
Birlemshi bolmaǵan formadaǵı plastmassalar	20,4	51,0 b
Sanaat tovarları		
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	28 668,1	69,5
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	22,6	88,3
Shoyın hám polat	206,4	-
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler		
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	32,0	92,8
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	8 648,7	188,4
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Avtomobiller		
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları	10,3	12,9 b
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskenerleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler	1,0	0,0
Arnawlı bo'limler ushın arnawlı mólsherlangen mashinalar	12,5	103,3
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	79,1	89,3
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	876,7	145,9
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	1 345,2	46,2 b
Mebel hám olardıń buyımları, kórpe-tósekler, matraslar, kópshikler soǵan uqsas mebeller	7,2	
Поёбзал	0,3	
Xızmetler		
Finanslıq xızmetler	989,5	156,9
Transport xızmetleri	832,4	60,7
Saparlar (turizm)	199,2	54,7
Basqa is boyınsha xızmetler	-	-
Qurılıs xızmetleri	1 934,7	-

Soñğı úsh jilda ĞMDA mámleketlerine eksport kólemi kemeydi hám olardıń jámi eksporttağı úlesi 2020- jıldıń yanvar-noyabrdağı 34,7 % ten 2022- jıldıń yanvar-noyabr aylarına 26,8 % ke kemeydi. Mas ráwishte basqa mámleketlerdiń jámi eksporttağı úlesi 73,2 % ti quradı.

**ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR
HÁM XÍZMETLER EKSPORTI KÓLEMLERI DINAMIKASI**
(yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

2022- jıldıń yanvar-noyabr ayları juwmağında tovar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykarǵı sherik mámleketler quramında Túrkiya (27,1 %), Qıtay Xalıq Respublikası (eksport ulıwma kóleminiń 26,6 % i), Rossiya Federaciyası (14,2 %), Latviya (10,2 %), Qazaqstan (9,6 %), Koreya Respublikası (2,9 %), hám Awǵanistan (1,2 %) mámleketleri saqlanıp qalmaқта hámde olardıń jámi eksporttağı úlesi 91,8 procentti quramaқта.

RESPUBLIKA EKSPORTINDA TIYKARGI
SHERIK MAMLEKETLERDIN ULESİ
(2022- jil yanvar-noyabr, % te)

2022- jıldıń yanvar-noyabr aylarında, ótken jıldıǵı tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykargı sherik mámleketlerden jetekshi bolǵan Qıtay Xalıq Respublikası ekinshi orınǵa túsiwi esabınan, Túrkiya eksporttaǵı úlesi boyınsha jetekshilikti aldı.

Usı jıldıń yanvar-noyabr aylarında sherik mámleketlerdiń tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha geografıyası 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 49 mámleketten 54 mámleketti quradi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASINIŇ TIYKARGI SHERIK MAMLEKETLERGE AMELGE ASIRGAN EKSPORTI KOLEMI HAM OSIM PATLERI
(yanvar-noyabr)

Mámleket ati	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Orni	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Túrkiya	84700,7	90753,2	147,9	107,1	2	1
Qıtay Xalıq Respublikası	97168,4	89018,7	93,3	91,6	1	2
Rossiya	71248,6	47676,4	119,6	66,9	3	3
Latviya	26631,0	34289,6	138,0	128,8	5	4
Qazaqstan	35919,4	32004,4	109,2	89,1	4	5
Koreya Respublikası	4790,0	9546,8	76,9	199,3	8	6
Soedinennoe Korolevstvo	7976,1	4714,7		59,1	7	7
Awғанstan	3976,3	4126,1	117,3	103,8	10	8
Tajikistan	2485,4	3194,3	43,9	128,5	12	9
Qirg'iz Respublikasi	4111,4	2906,7	179,4	70,7	9	10
Gruziya	1233,3	2666,4	91,4	216,2	17	11
Ukraina	13743,0	1983,3	160,0	14,4	6	12
Litva	2163,7	1866,6	2226953,5	86,3	14	13
Fransiya	1658,6	1568,4	301,1	94,6	15	14
Portugaliya	98,1	1131,3		1153,5	39	15
Turkmenstan	800,2	1075,2	137,3	134,4	18	16
Ázerbayjan	622,7	829,6	303,0	133,2	20	18
Basqa mámleket	267,7	728,0	15,5	271,9		19

Usı mámleketlerge eksport qılınıp atırılğan tovarlar quramına tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarğa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler, sanaat tovarları hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı) kiredi.

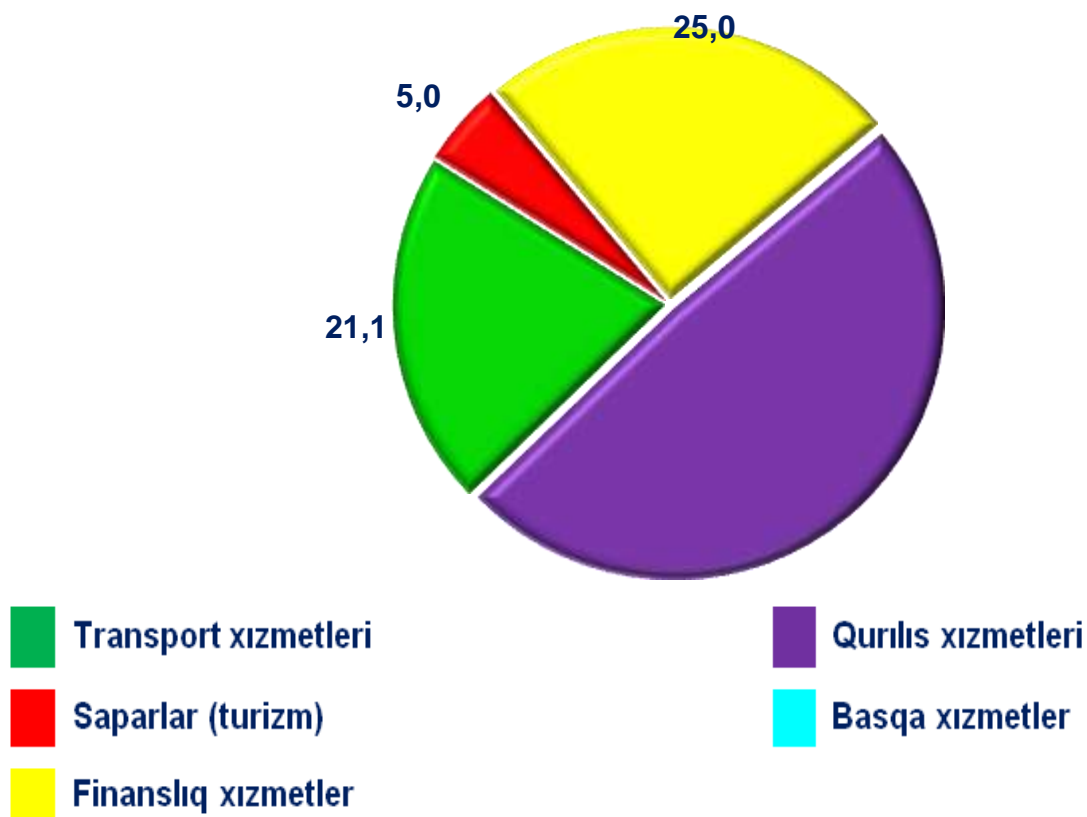
**RESPUBLIKANIŇ AYIRIM MAMLEKETLER MENEN EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-noyabr, miń AQSh dollari)**

XSSK qurami	Qıtay		Túrkiya		Rossiya		Latviya	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Jámi eksport	97 168,4	89 018,7	84 700,7	90 753,2	71 248,6	47 676,4	26 631,0	34 289,6
sonıń ishinde:								
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	1 342,1	2 240,0	1085,4	1595,9	732,2	895,8	51,0	64,0
Ishimlikler hám temeki								
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	30 881,7	29 330,7	8309,5	262,0	2574,5	811,2	161,6	
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar								
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar								
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	41 692,1	47 781,6	63 451,3	78 054,6	51 389,9	37895,3	26418,4	34 225,5
Sanaat tovarları	23096,7	7729,2	10 350,1	10829,4	5408,1	7123,3		
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri			1 503,0		3,3			
Hár qıylı tayar buyımlar	153,5				5,0	147,6		
Xızmetler	2,3	1937,1	1,4	11,3	1135,4	803,2	0,0	0,1

Xızmetler eksportı kólemi 3 955,8 miń AQSh dolların yáki jámi eksport kóleminiń 1,2 % in qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 0,6 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi saparlar (turizm) (5,0 %), transport (21,1 %), Qurılıs (48,9 %) hámde finanslıq xızmetler (25,0 %) úlesine tuwra kelgen.

XİZMETLER EKSPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar-noyabr, úlesi, % te)

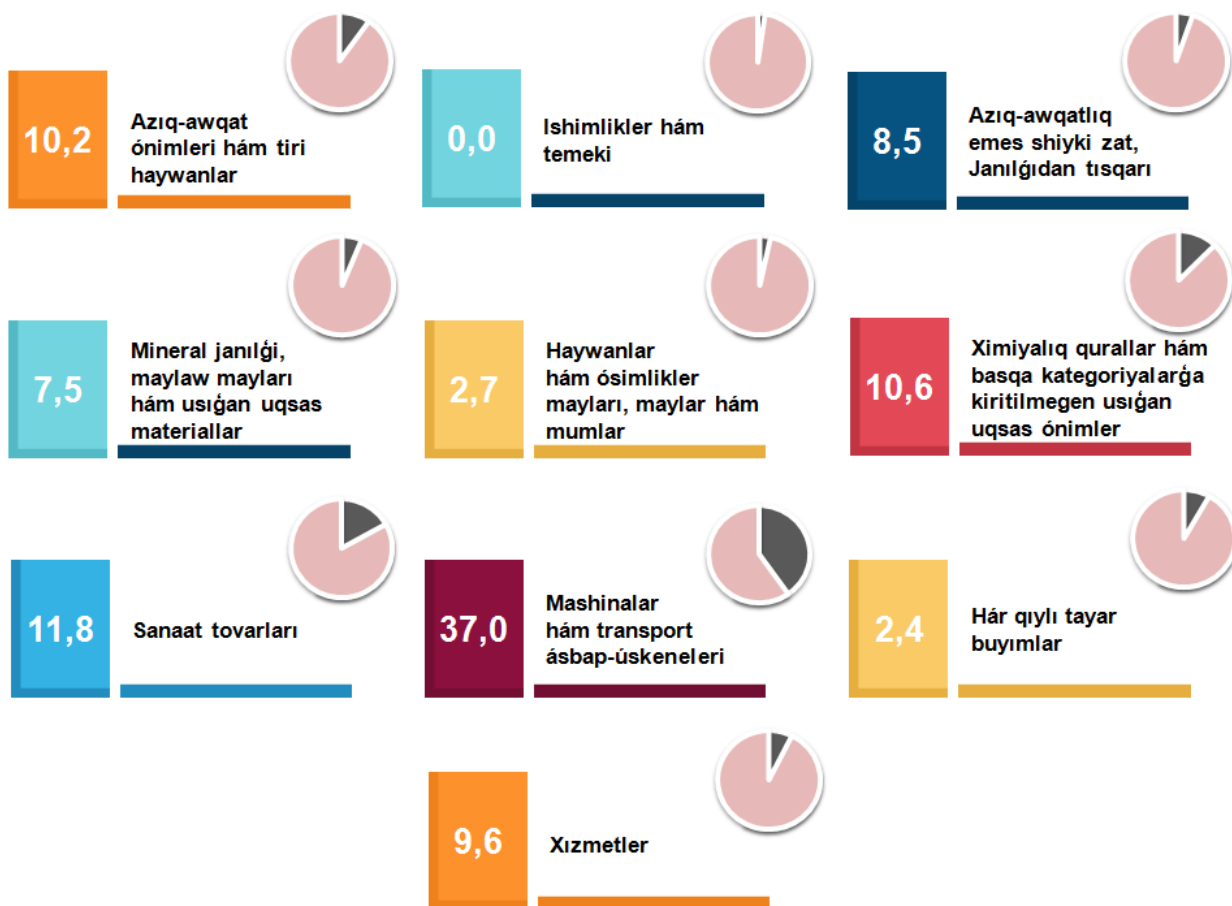
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IMPORTI
(2022- jil yanvar- noyabr)

2022- jıldıń yanvar-noyabr aylarında import kólemi 215,5 mln.AQSh dolların hám 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 100,7 % ti quradı.

Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (37,0 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (10,2 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (10,6 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYÍNSHA IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar- noyabr, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine kóre, 2022- jıldıń yanvar-noyabr aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 215,5 mln. AQSh dollarǵa kóbeydi hám 100,7 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 20,0 mln. AQSh dollarǵa jetti.

**ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN
IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar- noyabr)**

Qurami	Jámi			ĞMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jámi import	215480,3	100,7	100,0	75 955,8	110,9	100,0	139 524,6	95,9	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	21 868,3	83,2	10,2	19 621,0	96,9	25,8	2 247,3	37,3	1,6
Ishimlikler hám temeki	87,0	-	-	87,0	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	18 305,2	118,6	8,5	18 046,0	117,4	23,8	259,2	463,6	0,2
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	16 228,2	100,0	7,5	6 856,9	77,0	9,0	9 371,3	127,9	6,7
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	5 706,0	92,7	2,7	5 706,0	92,7	7,5	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	22 875,2	83,6	10,6	1 512,9	49,3	2,0	21 362,3	87,9	15,3
Sanaat tovarları	25 426,1	168,3	11,8	21 616,1	242,2	28,5	3 810,0	61,6	2,7
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	79 766,8	88,6	37,0	1 201,5	58,4	1,6	78 565,4	89,3	56,3
Hár qıylı tayar buyımlar	5 237,8	81,8	2,4	713,5	344,0	0,9	4 524,2	73,0	3,2
Xızmetler	19 979,8	181,3	9,3	595,0	16,9	0,8	19 384,8	258,2	13,9

Aǵımdaǵı dáwirde import qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda Azıq-awqatlıq emes

shiyki zat, janilgıdan tısqarı importınıń úlesi 7,2 % ten 8,5 % ke ósti, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri 42,1 % ten 37,0 % ke, hár qıylı tayar buyımlar úlesi bolsa 3,0 % ten 2,4 % ke kemeydi.

**IMPORT QURAMI DINAMIKASI
(2022- jil yanvar- noyabr úlesi, % te)**

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi import	100,0	100,0	100,0
sonıń ishinde:			
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	16,0	12,3	10,2
Ishimlikler hám temeki			-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janilgıdan tısqarı	9,1	7,2	8,5
Mineral janilgı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	5,7	7,6	7,5
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	2,6	2,9	2,7
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵar uqsas ónimler	15,6	12,8	10,6
Sanaat tovarları	8,3	7,1	11,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	32,0	42,1	37,0
Hár qıylı tayar buyımlar	6,3	3,0	2,4
Xızmetler	4,4	5,1	9,3

Xızmetler importınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń yanvar-noyabr aylarında 2022- jıldıń yanvar-noyabr aylarına salıstırǵanda jámi importtaǵı úlesi 9,3 % ten 5,1 % ti quradı.

AYIRIM IMPORT TOVARLARI
(2022- jil yanvar- noyabr, miñ AQSH. doll.)

XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI ÓNIMLER QURAMI
(2022- jil yanvar-noyabr)

Ónim ati	Miñ AQSh dollari	ózgeriw pátleri, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Dánli eginler hám olardan tayarlangan ónimler	14 521,6	95,1
Tiri haywanlar	2 405,8	32,6
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlangan ónimler	148,0	135,3
Paliz hám miyweler	483,7	562,4
Gósh hám gósh ónimleri	277,2	56,2
Qumsheker hám bal		
Sút ónimleri hám qus máyekleri	356,2	42,4
Balıq (teñiz sút emiziwshileri bolmağan), qısqıshbaqasimanlar, mollyuskalar hám suwda júziwshi omırtqasızlar hám olardan tayarlangan yarım tayar ónimler	1 064,4	395,7
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar	1 746,4	103,5
Haywanlar ushin korm	865,0	829,3
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	87,0	-
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Probka hám aǵash-taxtalar	17 609,7	132,6

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI STATISTIKA BASQARMASI

Tabiiy kawshik bólekleri	122,3	100,4
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	237,2	11,8
Tóginler ushin shiyki zat hám mineral shiyki zat	6,0	75,0
Toqımashılıq ónimler	59,8	
Qaғaz hám makulatura		
Mayli tuximlar hám mayli miyweler	237,6	
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	13 112,4	102,0
Kómir, koks hám briketler	3 115,8	92,8
Tábiyiy yaki jasalma gaz		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları		
Haywan hám ósimlik mayları	5 706,0	92,9
Haywanlar mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	1 385,1	167,7
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar	128,0	121,9
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	12 540,1	68,5
Organikalıq ximiya zatları	6 862,3	120,1
Birlemshi formada bolmaǵan plastmassalar	1 153,3	80,7
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	614,2	88,1
Éfir mayları, rezinoıdler jáne parfyumeriya; dáretxana quralları	14,1	35,1
Tóginler	174,3	63,8
Medsina hám farmaceutika	3,8	-
Sanaat tovarları		
Shoyın hám polat	1 640,2	112,8
Rezina buyımları	216,4	44,6
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	846,7	82,0
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	1 115,9	621,3
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler	1 128,5	76,2
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	20 421,1	195,7
Qaғaz, karton hám qaғaz massası, qaғaz yaki kartonnan tayarlanǵan buyımlar	57,3	140,1
Renli metallar		
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi		

Energiya generatori mashinaları hám ásbap-úskeneler	649,0	3,6
Anıq tarawlar ushın arnawlı móljellengen mashinalar	51 774,3	147,3
Sanaat ushın arnawlı bolmağan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	17 463,3	101,3
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	2 226,4	81,0
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskeneleri	1 148,2	16,4
Metallardı qayta islew mashinaları	1 465,3	513,4
Kanselyariya mashinaları hám maǵlıwmatlardı avtomatikalıq ráwishte qayta islew ushın ásbap-úskeneler	493,4	818,2
Avtomobiller	4 547,0	78,8
Basqa transport buyımları		
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	1 463,5	348,3
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	1 827,0	72,1
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizaciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám buyımlar úskeneleri	1 194,7	35,6
Ayaq-kiyim	1,2	57,1
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	553,1	16,2 b
Mebel hám onıń bólekleri, jataqjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	197,6	415,1
Fotografiyalıq apparatura, úskene, isletiletuǵın materiallar hám optikalıq buyımlar, basqa jerde klassifikaciyanbaǵan; saatlar	0,7	9,2
Xızmetler		
Basqa is boyınsha xızmetler	17 845,0	274,5
Transport xızmetleri	231,8	164,2
Texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri	1 020,0	27,5
Finanslıq xızmetler	833,4	124,9
Telekommunikatsiya, kompyuter hám axborat xızmetleri	49,5	-

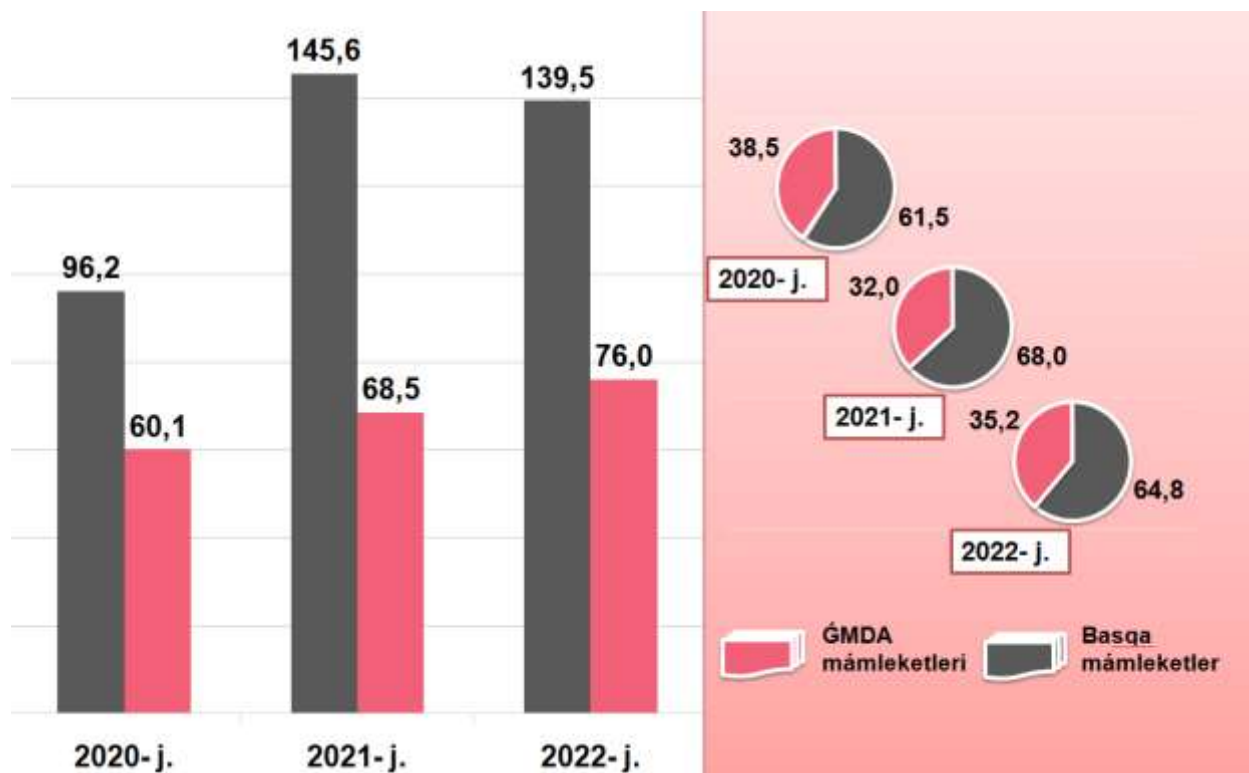
Hár qıylı tayar buyımlar importı kólemleriniń kemeyiwine arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları (72,1 % ke páseygen), bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatciya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushın armatura hám

bekkemlew maslamaları (35,6 % ke páseygen) importınıń kemeyiwine tásir qılǵan.

Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar importınıń kemeyiwine bolsa, Tiri haywanlar (32,6 % ke páseygen) importınıń kemeygenligi tikkeley tásir etken.

ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTI KÓLEMLERI DINAMIKASI
(yanvar-noyabr, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Esabat dáwiri juwmaqlarına kóre, import boyınsha sherik mámleketler arasında Qıtay Xalıq Respublikasınıń ulıwma import kóleminde 32,7 % úlesi menen Rossiya Federatciyası (22,6 %) artta qaldırǵan halda birinshi orındı iyeledi.

2022- jıldıń yanvar-noyabr ayları juwmaǵı boyınsha Qaraqalpaqstan Respublikası tárepinen 49 mámleket penen tovarlar hám xızmetler importı ámelge asırıldı.

TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTINDAĞI JIGIRMA IRI
SHERIK MÁMLEKETLER
(yanvar-noyabr)

Mámleket atı	mıń AQSH dolları		ósım pátı, % te		ornı	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Qıtay Xalıq Respublikası	35512,3	70427,8	108,7	198,3	2	1
Rossiya Federatciyası	38388,4	48777,9	104,3	127,1	1	2
Koreya Respublikası	22331,5	24664,7	94,0	110,4	3	3
Qazaqstan	21118,8	18737,3	128,1	88,7	4	4
Túrkiya	13246,1	7657,4	566,9	57,8	5	5
Yaponiya	782,5	6903,7	99,5	882,2	24	6
BAÁ	5285,9	6242,9	1022,4	118,1	12	7
Belarus	675,8	3837,2	59,4	567,8	25	8
Qirg'iz Respublikasi	3957,2	3320,4	200,6	83,9	13	9
Soedinennoe Korolevstvo	1852,2	3128,5	122,3	168,9	17	10
Litva	11576,4	3094,7	1760,8	26,7	6	11
Estoniya	177,1	2493,8	162,6	1408,4		12
Latviya	2769,7	1757,8	62,7	63,5	16	13
Germaniya	8360,1	1193,7	531,8	14,3	8	14
Turkmenistan	3310,7	1124,1	128,9	34,0	15	15
Eron	3748,1	1026,1	145,3	27,4	14	16
Polsha	1036,1	1025,6	54,4	99,0	22	17
Niderlandiya	5426,6	894,6	775,2	16,5	11	18
Ruminiya	1353,3	758,4	61,2	56,0	19	19
AQSH	583,5	621,6	77,2	106,5	29	20

Sonı aytıw kerek, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federatciyası, Qazaqstan, Shvesariya, Koreya Respublikası, hám Túrkiya sıyaqlı

mámleketler Qaraqalpaqstan Respublikasına tovar hám xızmetler importındaǵı iri sherik mámleketlerdiń birinshi jigirmalıǵına kirdi.

Jeti iri sherik mámleketler (Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Koreya Respublikası, Túrkiya, Litva hám BAA Respublikası) jámi importtıń 83,4 % úlesin quradı, bul 179,8 mln. AQSh dolların quradı.

RESPUBLIKA IMPORTINDA TIYKARǴI
SHERIK MÁMLEKETLERDİŇ ÚLESİ
(2022- jil yanvar- noyabr, % te)

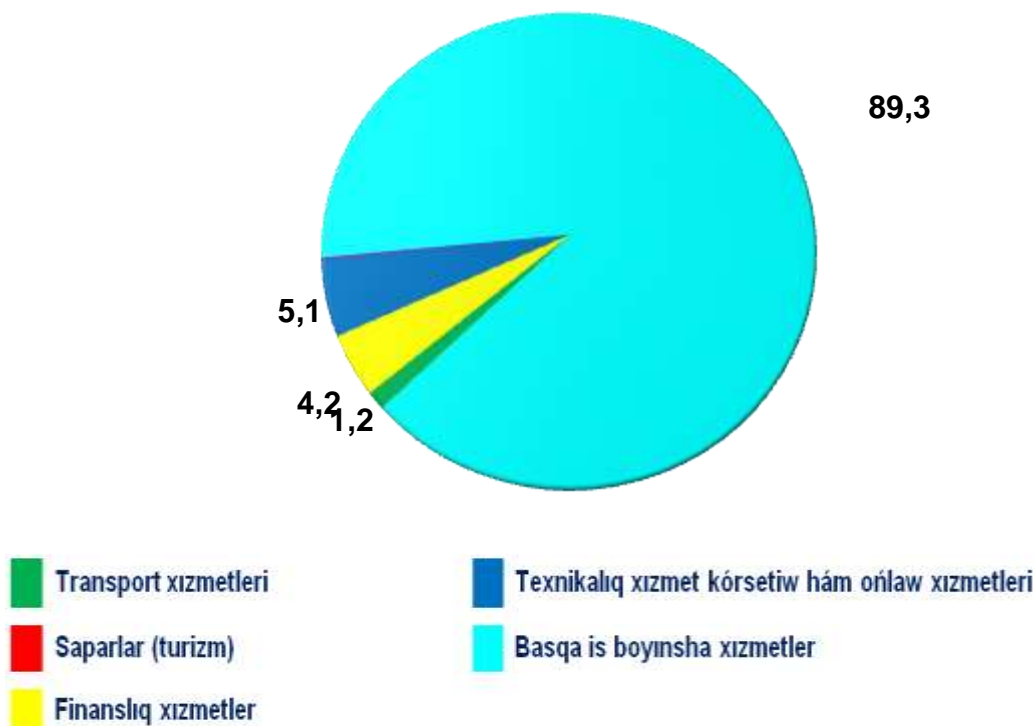

Respublikadaǵı investiciyalıq ortalıqtıń jaqsılانǵanı sayın hám usı salada ámelge asırılǵan reformalar nátiyjesinde mashina hám úskeneler, sonday-aq,

olardıń bólekleri importınıń ósiwi tábiǵiy. Sonday qılıp, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Koreya Respublikası tárepinen kiritilgen úlken kólemdegi investiciyalar nátiyjesinde, ónimler importı kóleminde usı mámleketlerdiń joqarı úlesi saqlanıp qalmaқта.

**XİZMETLER IMPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar- noyabr, úlesi, % te)**

2022- jıldıń yanvar-noyabr ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 19 979,8mıń AQSh dolların yaki jámi import kóleminiń 9,3 % in quradı hám ótken jilǵa salıstırǵanda 4,1 % ke kóbeydi. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi basqa is boyınsha xızmetler (89,3 %), finanslıq xızmetler (4,2 %) den ibarat boldı. Sonday-aq, texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri (5,1 %) hám transport xızmetleri (1,2 %) Telekommunikatsiya, kompyuter hám axborat xızmetleri (0,2%) ti quradı.

**Sırtqı ekonomikalıq
baylanıslar hám
sawda statistikası bólimi
Tel.: (61) 224-92-06.**